

Αθήνα 6 Φεβρουαρίου 2004

ΑΠ: 216

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Ταχ. Δ/ση: ΟΜΗΡΟΥ 8
105 64 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210-3352604-605
FAX: 210-3352617

Α Π Ο Φ Α Σ Η ΑΡ. 6 / 2004

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε έκτακτη συνεδρίαση την 5-2-2004 στο κατάστημά της αποτελούμενη από τον Δ. Γουργουράκη, Πρόεδρο, ο οποίος είναι εισηγητής της υπόθεσης και τους Α. Παπαχρίστου, Ι. Τσουκαλά, Σ. Σαρηβαλάση, Σ. Λύτρα και Ν. Φραγκάκη, μέλη, και το αναπληρωματικό μέλος Α. Παπανεοφύτου σε αναπλήρωση του τακτικού μέλους Ν. Παπαγεωργίου, ο οποίος αν και είχε προσκληθεί νομίμως δεν προσήλθε λόγω κωλύματος, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρόντες χωρίς δικαίωμα ψήφου ήσαν ο Φ. Μίτλεττον, ελεγκτής, ως βοηθός εισηγητής και η Μ. Γιαννάκη ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Με την από 3-2-2004 (αρ. πρωτ. 443/4-2-2004) αίτησή του το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα ζητεί να εγκρίνει η Αρχή την τήρηση αρχείου προσωπικών δεδομένων μελών και φίλων του κόμματος.

Η αίτηση αφορά το αρχείο που πρόκειται να δημιουργηθεί εν όψει του συνεδρίου του κόμματος που θα λάβει χώρα την 8-2-2004 με σκοπό την εκλογή του προέδρου του κόμματος και στο οποίο θα καταχωρισθούν τα στοιχεία των μελών και φίλων του κόμματος που επιθυμούν να λάβουν μέρος στην ψηφοφορία.

Τα στοιχεία που πρόκειται να συλλεγούν είναι τα εξής:

1. Ονοματεπώνυμο
2. Έτος γέννησης
3. Φύλο
4. Αριθμός τηλεφώνου
5. Αριθμός δελτίου ταυτότητας

Μετά από εξέταση όλων των παραπάνω στοιχείων και κατόπιν διαλογικής συζήτησης

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Το άρθρο 2 του Ν. 2472/97 ορίζει τα εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως:

α) (...)

β) 'Ευαίσθητα δεδομένα', τα δεδομένα που αφορούν (...) τα πολιτικά φρονήματα (...).

Το άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 2472/97 ορίζει τα εξής:

«1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει:

α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία εν όψει των σκοπών αυτών.

β) Να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας.

γ) (...)

δ) Να διατηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται, κατά την κρίση της Αρχής, για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους (...).

Το άρθρο 7 του Ν. 2472/97 ορίζει τα εξής:

«1. Απαγορεύεται η συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων.

2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Το υποκείμενο έδωσε τη γραπτή συγκατάθεσή του εκτός εάν η συγκατάθεση έχει αποσπασθεί με τρόπο που αντίκειται στο νόμο ή στα χρηστά ήθη ή νόμος ορίζει ότι η συγκατάθεση δεν αίρει την απαγόρευση.

(...)).

Το άρθρο 7^Α παρ. 1 του Ν. 2472/97 ορίζει τα εξής:

«1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας απαλλάσσεται από την υποχρέωση γνωστοποίησης του άρθρου 6 και από την υποχρέωση λήψης άδειας του άρθρου 7 του παρόντος νόμου στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) (...)

γ) Όταν η επεξεργασία γίνεται από σωματεία, εταιρίες, ενώσεις προσώπων και πολιτικά κόμματα και αφορά δεδομένα των μελών ή εταίρων τους, εφόσον αυτοί έχουν δώσει τη συγκατάθεσή τους και τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους (...)).

2. Σύμφωνα με το άρθρο 7^Α παρ. 1 γ του Ν. 2472/97 τα πολιτικά κόμματα εξαιρούνται από την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης αδειάς επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων όσον αφορά τα αρχεία στα οποία καταχωρίζονται τα μέλη τους. Στη συγκεκριμένη περίπτωση όμως το αρχείο το οποίο επιδιώκει να δημιουργήσει το αιτούν περιλαμβάνει δύο κατηγορίες υποκειμένων των δεδομένων.

Όσον αφορά τα μέλη του κόμματος, για το μέρος του αρχείου που περιλαμβάνει δεδομένα απλά ή και ευαίσθητα των υποκειμένων αυτών, δεν ανακύπτει υποχρέωση γνωστοποίησής του και λήψης αδειάς δημιουργίας του αρχείου.

Κατά το μέρος όμως που το αρχείο θα περιλαμβάνει δεδομένα τρίτων που δεν είναι μέλη του κόμματος, υπάρχει υποχρέωση γνωστοποίησεως της τήρησης του αρχείου αυτού στην Αρχή. Σύμφωνα με την αίτηση του αιτούντος, τα δεδομένα τρίτων που θα καταχωρισθούν στο αρχείο που θα σχηματισθεί δεν είναι καθ' εαυτά ευαίσθητα δεδομένα, κατά την έννοια του άρθρου 2 περ. β του Ν. 2472/97. Το αρχείο όμως που πρόκειται να δημιουργηθεί, εκ της φύσεώς του, αφορά πολιτικές πεποιθήσεις, υπό την έννοια ότι τα πρόσωπα των οποίων τα δεδομένα πρόκειται να καταχωρισθούν στο αρχείο είναι «φίλοι» ενός συγκεκριμένου πολιτικού κόμματος. Έτσι η καταχώρισή τους στο αρχείο συνδέεται με τις πολιτικές πεποιθήσεις και απόψεις των προσώπων αυτών και επομένως το γεγονός αυτό προσδίδει στα απλά αυτά στοιχεία τον χαρακτήρα στοιχείων ευαίσθητων, διότι εμμέσως αλλά σαφώς υποδηλώνουν τις πολιτικές πεποιθήσεις των υποκειμένων. Επομένως προϋποθέτει τη προηγούμενη λήψη αδειάς, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Ν. 2472/97, για τη σύσταση και λειτουργία αρχείου ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Για τον λόγο αυτό η Αρχή είναι αρμόδια και οφείλει να εξετάσει την κρινόμενη αίτηση.

3. Όπως προαναφέρθηκε, τα δεδομένα πρέπει να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένο, σαφή και νόμιμο σκοπό, να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία και να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτούνται εν όψει του σκοπού αυτού. Στη συγκεκριμένη περίπτωση ο σκοπός της δημιουργίας αρχείου μη μελών, αλλά «φίλων» του κόμματος, είναι η διευκόλυνση της εκλογής του προέδρου του από το όσο το δυνατόν ευρύτερη λαϊκή βάση.

Ο σκοπός αυτός, στο μέτρο που συνδέεται με την καταγραφή σε αρχείο όσων μη μελών του συγκεκριμένου κόμματος προσέλθουν και ψηφίσουν για την εκλογή προέδρου, οδηγεί, εν όψει και των επικείμενων εκλογών, σε παραβίαση της συνταγματικής αρχής της μυστικότητας της ψήφου. Πράγματι, η συμμετοχή στη διαδικασία εκλογής προέδρου ορισμένου κόμματος, κατά τρόπο δημόσιο, συνδέεται κατά την κοινή πείρα με την αποκάλυψη της πρόθεσης ψήφου στις επικείμενες εκλογές. Εξάλλου, η συμμετοχή αυτή μπορεί εν δυνάμει να οδηγήσει στο συμπέρασμα ή, έστω, στην εντύπωση –ιδίως σε μικρές τοπικές κοινωνίες- ότι όσοι δεν πήραν μέρος στη σχετική διαδικασία δεν προτίθενται να ψηφίσουν κατά τις εθνικές εκλογές το συγκεκριμένο κόμμα. Υπό το πρίσμα αυτό και ανεξαρτήτως της συγκατάθεσης των μη μελών του κόμματος να καταγραφούν στο εν λόγω αρχείο, η σύσταση του αρχείου αυτού, έστω και για περιορισμένο χρονικό διάστημα, δεν είναι νόμιμη, εφόσον συνδέεται με την ονομαστική καταχώριση προσώπων, μη μελών του κόμματος που ψήφισαν κατά τη σχετική διαδικασία. Η καταχώριση αυτή αποτελεί, εν όψει της συνταγματικής αρχής της μη αποκάλυψης της ψήφου, δυσανάλογο μέσο σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, δηλαδή την ταυτοποίηση των προσώπων κατά τη διαδικασία εκλογής προέδρου κόμματος. Η ταυτοποίηση αυτή θα ήταν δυνατό να επιτευχθεί με άλλους τρόπους, που δεν θα συνεπήγοντο ονομαστική αρχειοθέτηση των προσώπων που θα ψηφίσουν για την εκλογή προέδρου του συγκεκριμένου κόμματος.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή κρίνει:

α) ότι για την τήρηση αρχείου που αφορά τα μέλη του κόμματος δεν απαιτείται άδεια.

β) ότι η δημιουργία αρχείου προσώπων που δεν είναι μέλη του κόμματος δεν είναι νόμιμη και επομένως δεν χορηγεί την αιτούμενη άδεια για τη συγκρότηση του προαναφερόμενου αρχείου.

Ο Πρόεδρος

Δημήτριος Γουργουράκης

Η Γραμματέας

Μελπομένη Γιαννάκη

ΠΡΟΣ ΤΟ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Αθήνα

http://www.dpa.gr/Documents/Gre/Apofaseis/6_2004.doc